

Conferència en el Primer Seminari Internacional dels Arxius de l'Esport

El rendiment curricular de l'esportista

Dr. Ramon Olivé, cap del Departament de Medicina de l'Esport del Consorci Sanitari de Terrassa - CAR de Sant Cugat

L'interès per recopilar dades dels esportistes per poder fer una valoració de les necessitats i planificar la distribució dels recursos a Catalunya es va iniciar després del viatge que van fer l'any 1959 els doctors Jesús Galilea i Josep Estruch a Roma, ciutat que estava preparant els Jocs Olímpics del 1960, on van visitar el Centre de Medicina de l'Esport que dirigia el professor La Cava.

D'aquesta visita va sorgir la idea de crear l'any 1961 a Barcelona el Centre Juvenil de Medicina de l'Esport, situat al passatge Permanyer, que va estar obert fins a l'any 2005. També es va organitzar la Federació Barcelonina de Medicina de l'Esport, per agrupar tots els professionals de la medicina interessats en el món de l'esport.

El segon impuls important en la creació de bases de dades per recopilar dades de l'esportista es va produir l'any 1987, quan es va concedir a Barcelona l'organització de la XXV Olimpíada.

Això va comportar la creació del Centre d'Alt Rendiment i un dels seus objectius va ser oferir al món de l'esport una sèrie de recursos per poder millorar el rendiment dels nostres esportistes.

Altres organitzacions van anar sorgint per donar servei a l'esportista, com l'Arxiu del Consejo Superior de Deportes (CSD) l'any 1993.

Una de les necessitats detectades de l'esportista era l'existència de professionals de la medicina que els poguessin ajudar a aconseguir el màxim rendiment esportiu preservant la seva salut. Veient aquesta necessitat, l'any 1988 va néixer l'especialitat de la medicina de l'educació física i l'esport.

Quins objectius es va marcar el Centre de Medicina de l'Esport en recollir les dades dels esportistes:

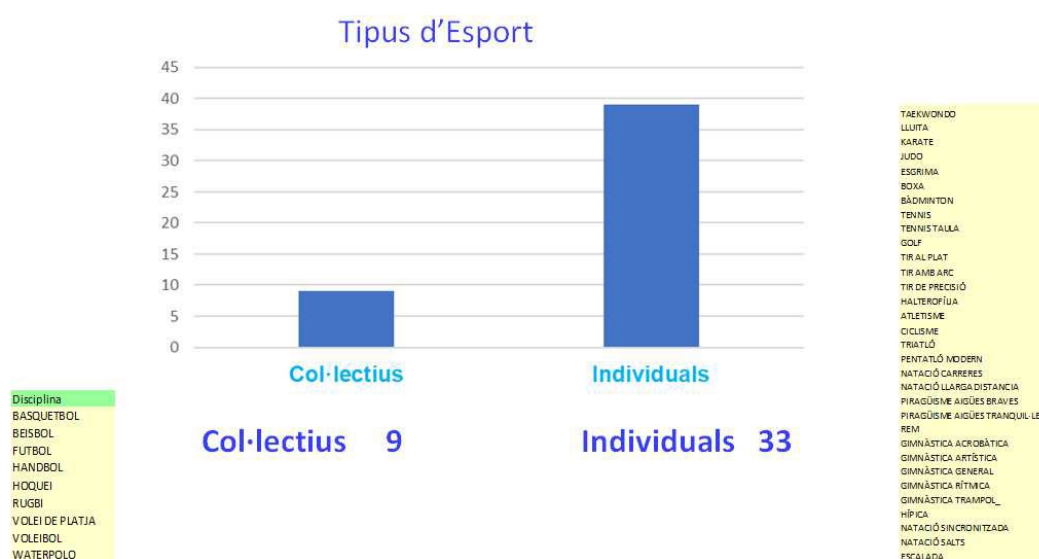
- Recopilar informació real sobre l'esportista que fins aleshores no es tenia.
- Donar un servei adequat a les necessitats del món de l'esport d'alt nivell.
- Conservar la documentació.
- Recopilar dades per a la societat que permetessin planificar, investigar i racionalitzar els recursos disponibles.

En el cas del Centre d'Alt Rendiment es van crear tres grans bases de dades amb diferents objectius. Al Departament de Salut, a través del Consorci Sanitari de Terrassa, se li va encarregar de vetllar per la salut de l'esportista, i les dades de l'esportista es van integrar en el sistema de dades del Consorci Sanitari de Terrassa i avui en la història clínica compartida a Catalunya (HC3). En les altres dues bases de dades es recopilaven les dades fisiològiques i de rendiment esportiu i les dades del programa ARC de beques i resultats esportius.

Durant aquests 28 anys d'activitat d'assistència a la salut de l'esportista, s'han anat recopilant històries clíniques que avui arriben als 17.359 subjectes. D'aquestes, més de 5.500 són en format paper, la qual cosa presenta tot un seguit de dificultats per preservar-les i consultar-les.

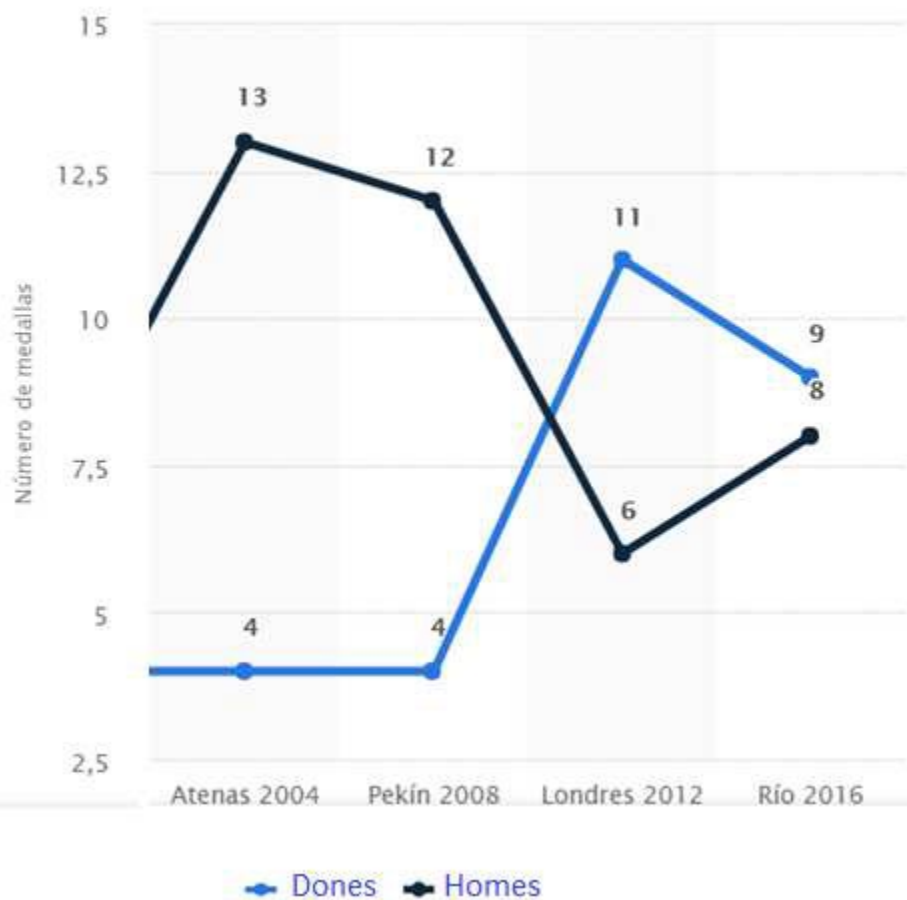
Per això l'any 2012 es va produir la migració a la història informatitzada del Consorci Sanitari de Terrassa, i això ha representat una sèrie d'avantatges, com ara un mínim espai, la facilitat d'exploració de les dades, l'opció de visualització a distància, el processament de les dades i la facilitat de compartir-les amb altres professionals.

Perquè tinguin una petita idea de l'activitat que es genera en l'atenció dels esportistes d'alt nivell els farem una descripció dels esportistes que atenem al CAR. Al CAR la majoria d'esportistes que hi resideixen són practicants d'esports olímpics i individuals.

L'altre punt que m'agradaria destacar és l'augment que hem vist en aquests darrers anys de l'esport femení, que s'ha vist acompanyat de grans èxits en l'esfera internacional. Si mirem la gràfica adjunta, veurem que a partir del 2010 la ràtio de medalles olímpiques entre dones i homes es decanta a favor de les primeres.

Nº medalles Dones/ Homes Espanya Jocs Olímpics d'estiu de 2004 a 2016

Les reflexions que podem extreure dels anys que portem atenent els esportistes i de la creació de bases de dades per recopilar aquesta informació són les següents:

1. És molt important pensar acuradament en el disseny de les bases de dades perquè les dades que es recopilin siguin rellevants i sigui fàcil consultar-les.
2. Les bases de dades han de ser compatibles, de manera que la informació es pugui compartir d'una forma fàcil i eficient.
3. Hi ha d'haver accessibilitat a les dades.
4. Cal salvaguardar el dret a la intimitat, la imatge i la privacitat.
5. Cal plantejar-se com preservem el cabal d'informació dels arxius amb format no digital.